

AI A COMPLIANCE: JAK NEZTROSKOTAT V MOŘI PRÁVNÍ REGULACE?

ChatGPT, DeepL, Copilot a nespočet dalších systémů AI, které se dnes používají na denní bázi ve velké části společností, představují vítané pomocníky, kteří dokážou snížit náklady a pomoci zejména s rutinními úkoly. Často se však v rámci naší praxe setkáváme s chaotickým a nahodilým zaváděním systému AI, které se dost často dostává do rozporu se zákonnou úpravou a může stát společností velké množství peněz.

JUDr. Ing. Eva Mayerová

Eva Mayerová je partnerkou kanceláře od roku 2014. Zaměřuje se zejména na M&A, korporátní právo, finanční a daňové právo a také na právní úpravu umělé inteligence. Propojení svého právního a ekonomického vzdělání využívá Eva Mayerová téměř u všech případů, které řeší. Projednává procesy klienta jak z pohledu právního, daňového, tak i finančního. V oblasti AI pomáhá zejména společnostem zavádět umělou inteligenci (systémy AI) v souladu s právem, a dodržovat tak nezbytnou úroveň compliance.

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Jsme advokátní kancelář s pobočkami na území České republiky, Slovenska a Polska. Poskytujeme právní poradenství korporátní klientele v celé střední Evropě.

Vedle projektů a mezinárodních transakcí zajišťujeme day-to-day poradenství zejména při kontrole a vytváření smluv, korporátních změnách, řešení pracovních-právních otázek, implementaci koncernových směrnic či compliance. Jsme vám tak připraveni poskytnout komplexní právní služby při zavádění systémů AI ve vaší společnosti.

Zároveň jsme také regionální právnícká firma roku 2024. V této soutěži dlouhodobě získáváme řadu ocenění, a to nejenom v kategorii firemní compliance.

Pokud se společnost (veřejný subjekt) rozhodne implementovat a používat jakýkoliv systém AI pro svoji profesionální činnost, najednou se z této společnosti stává zavádějící subjekt a dopadá na ni akt o umělé inteligenci (AI Act), který začal platit od 1. srpna 2024.

Implementace AI však neznamená dodržovat pouze akt o umělé inteligenci. Znamená to nutnost prověřit, vyhodnotit

a zajistit dodržování velkého množství právních předpisů, které na umělou inteligenci dopadají – autorský zákon, GDPR, zákon o ochraně spotřebitele a další. Jedná se o stovky komplikovaných stránek legislativních textů.

Zavádění systému AI tak představuje z hlediska compliance náročnou výzvu. Z tohoto důvodu jsme pro vás připravili tento článek, kde vám představíme naši best practice pro dodržení compliance při zavádění a používání systému AI.

AI a Compliance: jak neztroskotat v moři regulace?

1

**Nastudujte si,
jakým způsobem
systém AI
funguje!**

2

**Vzdělávejte své
zaměstnance.**

3

**Nevkládejte žádná
citlivá / právně
chráněná data!**

4

**Zkontrolujte, zda jste
povinni uvést
informaci o užití
systému AI.**

5

**Prověřte, jak
můžete nakládat
s výstupy!**

6

Ověřujte výstupy!

Akt o umělé inteligenci

Trestní zákoník

Autorský zákon

GDPR

Občanský zákoník

Zákon o ochraně spotřebitele

Směrnice NIS2

Best practise – 6 zlatých pravidel

Naším cílem je představit vám šest základních zlatých pravidel, které vám pomohou neztroskotat v moři platné právní regulace:

1. Nastudujte si, jakým způsobem systém AI funguje!
2. Vzdělávejte své zaměstnance.
3. Nevkládejte žádná citlivá / právně chráněná data!
4. Zkontrolujte, zda jste povinni uvést informaci o užití systému AI.
5. Prověřte, jak můžete nakládat s výstupy!
6. Ověřujte výstupy!

1. Nastudujte si, jakým způsobem systém AI funguje!

Před samotným zavedením systému AI je důležité se zaměřit na jeho fungování. Důležité je prověřit jeho technickou stránku, například zda systém AI nepředstavuje bezpečnostní riziko. Nutné je také prověřit obchodní podmínky systému AI.

Na co se v obchodních podmínkách zaměřit?

- zda můžu výstupy ze systému AI používat pro komerční užití (podnikatelský účel),
- kdo je poskytovatel systému AI (poskytovatel z rizikové země, jako je Čína, může představovat komplikace),
- na jakých datech byl daný systém AI trénován (netransparentnost je problematická),
- zda systém AI používá vámi vložená data/informace pro svůj další trénink

(je obrovské riziko, pokud se systém učí na vašich datech),
– volba rozhodného práva a soudiště.

2. Vzdělávejte své zaměstnance.

Po prověření systému AI je nutné také v dostatečné míře nastavit podmínky pro používání systému AI ze stran zaměstnanců a dalších osob v rámci vaší společnosti. Od 2. února 2025 zavádí akt o umělé inteligenci povinnost pro zavádějící subjekty v co největší možné míře vzdělávat zaměstnance a osoby, které jménem společnosti používají systémy AI.

„Pokud vaše společnost nebude dodržovat ustanovení aktu o umělé inteligenci, včetně výše uvedeného, je možné očekávat sankce.“

Jak výše uvedené provést v praxi? Doporučujeme v první řadě prověřit, jaké se ve vaší společnosti skutečně používají systémy AI. Dalším krokem je stanovit seznam systémů AI (allowlist), které budete chtít povolit ve vaší společnosti. Výhodou allowlistu je skutečnost, že pouze u určitého počtu povolených systémů AI je nutné pravidelně kontrolovat jejich obchodní podmínky.

Následně je nutné vypracovat interní směrnici, která bude nastavovat samotné podmínky používání systému AI ze

strany zaměstnanců a dalších osob. Přílohou této směrnice bude výše zmíněný allowlist. Doporučujeme používat terminologii aktu o umělé inteligenci, nastavit pravidla dle rizikovitosti systému AI, které budou používány (tj. např. pro vysoce rizikové systémy AI mít přísněji nastavená pravidla), a zároveň také doporučujeme kategorizovat i zaměstnance do skupin podle toho, jaké systémy AI používají a také v jakém rozsahu. Například prodejce na pobočce bude používat systémy AI v malé míře a oproti tomu HR manažerka může používat systémy AI několikrát denně.

Zároveň je nutné provádět také pravidelná školení zaměstnanců, zde opět platí naše doporučení nastavit školení zaměstnanců (jeho obsáhlost, náročnost apod.) podle toho, jaké systémy AI používají a také v jakém rozsahu, je vhodné mít různé verze školení pro různé skupiny zaměstnanců. Například zaměstnanci, kteří používají vysoce rizikové systémy AI na denní bázi, by měli mít školení obsáhlejší než zaměstnanci, kteří používají systémy AI pouze k překladům.

Pokud vaše společnost nebude dodržovat ustanovení aktu o umělé inteligenci, včetně výše uvedeného, je možné očekávat sankce. Sankce za porušení aktu o umělé inteligenci mohou být v rozmezí 1–3 % celkového celosvětového ročního obrátu společnosti za předchozí finanční rok, či ve výši 7 000 000 až 35 000 000 eur podle toho, která hodnota je vyšší.

3. Nevkládejte žádná citlivá / právně chráněná data!

Nedoporučujeme vkládat do systémů AI osobní údaje či jiné citlivé informace a údaje, pokud to není nezbytně nutné. Pokud vámi vložené informace do systémů AI či vámi vygenerované výstupy ze systému AI (např. text smlouvy) obsahují osobní údaje, jedná se o zpracování osobních údajů a je nutné dodržovat zásady dle nařízení GDPR (např. zásada přesnosti, minimalizace údajů apod.). Zároveň je nutné uzavřít s poskytovatelem systému AI zpracovatelskou smlouvou.

„Pokud vámi vložené informace do systémů AI či vámi vygenerované výstupy ze systému AI (např. text smlouvy) obsahují osobní údaje, jedná se o zpracování osobních údajů a je nutné dodržovat zásady dle nařízení GDPR.“

Rovněž nedoporučujeme do systému AI vkládat citlivé či jiným způsobem pro společnost hodnotné informace (jako např. seznam klientů, celá znění klíčových smluv apod.). Následky porušení v tomto případě spočívají nejčastěji v povinnosti hradit smluvní pokuty či vzniklou škodu.

4. Zkontrolujte, zda jste povinni uvést informaci o užití systému AI.

Doporučujeme vyhodnotit si, zda jste povinni uvést informaci o užití systému AI, což zjistíte z ustanovení obchodních podmínek konkrétního systému AI. Například společnost OpenAI u svých systémů AI (např. ChatGPT) ukládá svým uživatelům povinnost uvést při sdílení vygenerovaného AI obsahu na sociální síti informaci, že sdílený obsah byl vytvořen pomocí AI. Dále jsou například výstupy ze systému AI DALL-E (od OpenAI) již nyní automaticky opatřeny souborem metadat, ze kterých se dá poznat, že daný výstup (obrázek) byl vytvořen pomocí tohoto systému AI.

„AI systémy bývají někdy kreativní a je možné, že si vymyslí nepravdivé informace a budou se tvářit, že je vše v naprostém pořádku.“

Akt o umělé inteligenci stanovuje další pravidla pro transparentnost a ohledně označování AI obsahu odkazujeme na článek naší advokátní kanceláře „(Ne)označování obsahu vytvořeného generativní AI“, který je dostupný na našich webových stránkách.

5. Prověřte, jak můžete nakládat s výstupy!

Nejprve je třeba se zabývat otázkou, zda je výstup ze systému AI (např. obrázek) autorským dílem. V současné době tomu tak spíše není, zejména protože výstup nebyl vytvořen fyzickou osobou, a nejsou tak naplněny zákonné znaky autorského díla (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2023, sp. zn.: 10 C 13/2023). Ucelená rozhodovací praxe soudů stále chybí a akademické názory nejsou zcela jednotné. Uvidíme, zda se v této oblasti brzy nedočkáme legislativních změn.

Co v praxi znamená, že výstup systému AI není autorským dílem? Zejména absence výlučných osobnostních a majetkových autorských práv k výstupu systému AI a s tím spojená ochrana těchto práv a souvisejících nároků. Výstupy AI systému je pak možné chránit zejména prostřednictvím ochranných známek, smluvních podmínek či právní úpravy nekalé soutěže.

6. Ověřujte výstupy!

Poslední doporučení míří na ověřování výstupů ze systémů AI. Při práci s AI systémem je vždy třeba dát si pozor na generovaný výstup. AI systémy bývají někdy kreativní a je možné, že si „vymyslí“ nepravdivé informace a budou se tvářit, že je vše v naprostém pořádku. Zároveň se vám může snadno stát, že vám bude vygenerován urážlivý nebo jinak nevhodný obsah.

Je nutné pamatovat, že odpovědnost za takovýto výstup, v případě jeho použití, nese především právě vaše společnost jako zavádějící subjekt, resp. uživatel tohoto systému AI.

Závěr

Zavádění systému AI představuje z hlediska compliance náročnou výzvu, pokud však bude vaše společnost dodržovat výše uvedená zlatá pravidla,

je možné implementovat a používat systémy AI v souladu s platnými právními předpisy. Primárně doporučujeme zavést interní směrnici upravující používání systémů AI a školení zaměstnance. Pokud budete potřebovat pomoci s interní směrnici či školením zaměstnanců, neváhejte kontaktovat naši advokátní kancelář. ■

- Mezinárodní advokátní kancelář
- Přes 20 let zkušeností
- Pobočky v ČR, na Slovensku i v Polsku

